

Jaarverslag 2013  
Van de  
Nederlandse Bijenhoudersvereniging



Geachte lezer, Voor u ligt het jaarverslag van 2013 van de Nederlandse Bijenhoudersvereniging (NBV). 2013 is een bewogen jaar geweest voor de NBV. De NBV speelt een groter wordende rol in op het gebied van het bedrijfsmatig houden van bijen, hobbymatig houden van bijen en heeft een groeiende invloed in natuur en recreatie rondom natuur en bijenhouden. Dit doet de NBV met tal van andere natuurorganisaties zoals de Vlinderstichting, de politiek en lokale gemeentebesturen maar ook met de WUR en bijvoorbeeld Staatsbosbeheer.



Een aantal thema's waren afgelopen jaar significant in beeld bij de NBV zoals de Bijengezondheid, het onderwijs en de voorlichting en de verbouwing van het Bijenhuis in Wageningen. Blij verrast was ik met de gulle donatie van €10.000,- van de Stichting ZABAWAS welk niet alleen de steun voor de bijenhouderij uitdrukt maar mijns inziens ook spreekt van vertrouwen in het progressief beleid van de vereniging. De stichting ZEBAWAS kan geldelijke steun verlenen aan personen en of instellingen die een Algemeen belang beogen op het gebied van cultuur, natuur, geneeskunde, sport en educatie. Het is de bedoeling dat de verstrekte donaties de Nederlandse samenleving ten goede komen.

In 2013 opende de eerste Idylle in Tilburg, een project van de Vlinderstichting en NBV. Vertegenwoordigers van de vereniging waren hierbij aanwezig. Idylle wordt gefinancierd van uit de Postcode Loterij.

Enerzijds geprikkeld door de uitzendingen van Zembla over de bijensterfte anderzijds door de groeiende belangstelling voor het houden van bijen maakte dat de NBV zich met veel energie richtte op die bijengezondheid onderwijs en voorlichting. Daarnaast leidde de media-aandacht over de bijensterfte tot Kamervragen en kwam de bijengezondheid in beeld van de landelijke politiek. Sharon Dijksma, staatssecretaris van economische zaken wierp zich op om het bijenwelzijn te vergroten. De gehele zomer werkte vier leden van de NBV aan het opzetten van een actieplan voor de werkgroep die belast was met het onderzoek naar de bijensterfte. De staatssecretaris heeft ons uitgenodigd om mee te denken hoe we de bijensterfte kunnen tegengaan. Er namen 25 partijen deel, waaronder ook LTO, waterschappen, gewasbeschermingsmiddelen- en zaadbehandelingsfabrikanten, het Bijenlint en nog vele anderen. De staatssecretaris heeft haar bevreemding uitgesproken dat er 5 bijenhoudersorganisaties in Nederland zijn. De sessies hadden tot doel dat op 29 oktober een actieplan, bestaande uit 5 speerpunten, aan de staatssecretaris wordt aangeboden, waaruit zij haar antwoord aan de Tweede Kamer kan destilleren.

Daarnaast deed Bijenkennisnet zijn intrede in de vereniging. Bijenkennisnet heeft tot doel de bijenhouders en agrariërs aangesloten bij de LTO's te verbinden en kennisuitwisseling te bevorderen.

We mochten 960 nieuwe leden tellen . Daarentegen verlieten 660 leden de NBV door ouderdom, overlijden of omdat ze na het volgen van de basiscursus hun lidmaatschap niet verlengde. Ongeveer 10 leden melde zich af omdat ze zich te weinig vertegenwoordigd zagen door de NBV in de doelstellingen die zij voor ogen hadden. Thans heeft de NBV ongeveer 6300 leden.

Jan Dommerholt, voorzitter

Belangenbehartiging _____	3
Activiteitenplan 2013	
Regionale groepen	
Ledenbestand	
Activiteiten _____	4
NBV Hoofdbestuur	
Bestuivingsimkers	
Biotoopverbetering _____	5
Commissie Communicatie	
Mediawerkgroep	
Bijenhouders.nl	
Enkele Cijfers _____	6
Imkernieuws	
Forum Bijenhouden.nl	
Ledenpas	
Redactie BIJENhouden	
Werkgroep Landelijke Open Imkerijdagen _____	7
BijenkennisNET	
Idylle _____	8
Terugblik Floriade 2012 _____	9
Internationaal	
Koninginneteelt _____	11
Onderwijs	
Studiedagen _____	12
Verbouwing Bijenhuis	
Financieel _____	13
Apimondia 2013	
Conclusie _____	14
Bijlagen _____	15 ev

## ***Belangenbehartiging***

---

De NBV is de belangenbehartiger van honingbijen en honingbijenhoudend Nederland. De NBV verbindt, werkt samen en versterkt, onderwijst, inspireert en faciliteert bijenhouders met als doel het in stand houden en bevorderen van een gezonde bijenstand.

Vanuit die optiek vinden activiteiten plaats, zowel vanuit de verschillende commissies en werkgroepen van de landelijke organisatie als vanuit de meer dan 200 lokale/regionale afdelingen en 17 groepen. Ze worden op hoofdlijnen aangestuurd door het Hoofdbestuur (HB), dat maandelijks bijeenkomt. In de bijlage is het overzicht van de bestuursleden, portefeuilles en betrokkenheid in de commissies e.d. opgenomen.

Het secretariaat, gevestigd in het Bijenhuis in Wageningen staat ten dienste van de leden, faciliteert activiteiten en zorgt voor het realiseren van periodieken. In het Bijenhuis is ook de servicewinkel gevestigd waar imkers de benodigde materialen voor het uitoefenen van hun hobby/beroep kunnen aanschaffen.

## ***Activiteitenplan 2013***

---

In 2012 is het activiteitenplan voor 2013 opgesteld en hoewel zeer pover is het plan desalniettemin geïmplementeerd in de vereniging. Het HB is voornemens komende jaren de jaarplannen beter en gedetailleerder te beschrijven. De schrijvers houdt tevens bij welke ontwikkelingen er waren binnen de vereniging om zo de finesses van de vereniging beter te kunnen beschrijven.

## ***Regionale groepen***

---

In 2013 zijn de groepen twee maal bijeen een geweest met het HB. Iedere groep vergadert doorgaans voor de HB/groepen vergadering. Er zijn 17 groepen in Nederland.

## ***Ledenbestand***

---

De NBV richt zich primair op haar bijenhoudende leden, haar donateurs, haar begunstigers en geïnteresseerden en voor het overige, ter bevordering van de bijenhouderij in Nederland, op alle bijenhouders in Nederland en die geledingen in de samenleving die een bijdrage kunnen leveren aan de instandhouding van goede leefomstandigheden voor de bijen.

De NBV zoekt samenwerking met haar leden, zoekt medewerking van andere natuurorganisaties en experts op natuur en bijen gebied.

In januari 2014 stond het ledental van de NBV op 6.300 leden.



## **Activiteiten**

---

In het hierna volgende overzicht komen de activiteiten aan bod die vanuit de landelijke organisatie plaatsvinden. Het is ondoenlijk een samenvatting te geven van de honderden bijeenkomsten, lezingen en excursies die in afdeling- en groepsverband worden georganiseerd. Voor de beeldvorming wordt derhalve verwezen naar de presentaties van de afdelingen op de website: [www.bijenhouders.nl/afdelingen](http://www.bijenhouders.nl/afdelingen)

## **NBV Hoofdbestuur**

---

Naast het besturen van de vereniging heeft elk bestuurslid een of meer portefeuilles waar hij nader bij betrokken is.

Het HB wil graag dicht bij de leden staan maar kan niet overal aanwezig zijn. Belangrijk zijn daarom de groepsvergaderingen welke twee maal per jaar plaats vinden met de 17 groepen die de NBV kent. Op die manier komt het HB op de hoogte van wat er veelal in den lande speelt en worden plannen met de achterban doorgesproken.

Het HB vergaderde dit jaar 10 keer, telkens in Wageningen. In elke vergadering komt het vaststellen van de notulen van de vorige vergadering aan de orde.

Belangrijke thema's afgelopen jaar waren de verbouwing van het Bijenhuis maar ook de bedrijfsvoering en het financieel beleid, het verbod van neonicotinoïden in gewasbeschermingsmiddelen en de groeiende politieke aandacht voor de problematiek in de bijenhouderij. Voorts kregen in het HB de jeugdbijenhouderij, het advertentiebeleid, de LOI-en in den lande en de stichting Adopteer een Bijenvolk veel aandacht. Een ander punt van grote belangstelling binnen het HB was de afwikkeling van de Floriade van 2012 en bezoeken in het land voor jubilea, ALV's en vergaderingen. Bijzonder hoogtepunt was het 150 jarig jubileum van Imkervereniging Sint Ambrosius van de afdeling Deurne.

Voorts heeft het HB zich beziggehouden met onvoorziene situaties zoals feedback van leden, ingekomen brieven met verzoeken, de inrichting van het Dick Vunderinkfonds en het vederdelen van de taken in het HB.

Met aftredende en nieuwe leden van het HB verschoven ook een aantal posities binnen de portefeuillehouders.

## **Bestuivingimkers**

---

Op zaterdag 26 januari 2013 werd de ontmoetingsdag gehouden in het Radix gebouw in Wageningen. Er was mogelijkheid tot het volgen van workshops en te netwerken.

In september 2013 ving de bestuivingscursus te Horst aan over het gebruik van bijen voor diverse gewassen in land en tuinbouw. Tijdens deze cursus werden regelmatig excursies gemaakt naar bedrijven waar bijen worden gebruikt. Extra aandacht ging uit naar de vitaliteit van de bij.

Zoals ieder jaar worden in het blad BIJENhouden en op de website de jaarlijkse adviesprijzen voor het leveren van bestuivingvolken gegeven.

## ***Biotoopverbetering***

---

Op het vlak van biotoopverbetering gebeurt in den lande heel erg veel. Er zijn talrijke plaatselijke initiatieven maar er tekenen zich ook een aantal regionale initiatieven af die hun meer landelijke potentie hebben. Twee voorbeelden zijn: het Bijenlint en Food4bees. Een aantal regionale initiatieven zijn als voorbeeld en inspiratie voor anderen op onze website beschikbaar.

De commissie biotoopverbetering is door omstandigheden in 2013 niet bij elkaar geweest.

Er is wel herhaaldelijk per mail met elkaar gecommuniceerd.

In 2013 is het landelijke project “ bollen voor blijde bijen” van start gegaan.

In totaal zijn door de NBV 1500 bollenpakketten verkocht en in gemeenten is rond de 10.000 m<sup>2</sup> aan bollen gepoot. De NBV heeft van de leverancier, JUB-Holland, een deel van de opbrengst gekregen.

## ***Commissie Communicatie***

---

De Commissie Communicatie kwam in 2013 niet bijeen. De uitvoerende taken van zijn ondergebracht in werkgroepen.

Behalve de activiteiten van de verschillende werkgroepen dient te worden vermeld dat het Bijenhuisteam dagelijks vele telefoontjes en mail beantwoordt over de meest uiteenlopende vragen aangaande het bijenhouden, zowel van leden als van publiek en pers.

Daarnaast vinden in de bijenexpo in het Bijenhuis gedurende het seizoen op afspraak georganiseerde voorlichtingsbijeenkomsten plaats voor scholen en publiek. Een groep vrijwilligers staat garant voor opvang en een boeiend verhaal over bijen. Enkele middagen per week is de expo open voor publiek en is er iemand aanwezig die bezoekers te woord kan staan.

## ***Mediawerkgroep***

---

Het team heeft een breed overzicht van zaken die spelen binnen de NBV, is besluitvaardig en kan snel inspringen op actualiteiten. Er vindt zeer frequent onderling afstemming plaats over aard en inhoud van de verschillende media van de NBV (Bijenhouden, Imkernieuws, website), afstemming artikelen en de juiste aandacht voor actualiteiten. Sinds januari 2013 verschijnt elke drie weken een NBV-periodiek afwisselend Imkernieuws en Bijenhouden.

### Belangrijkste behaalde hoofddoelen

***Bijenhouders.nl***, de NBV website, kwam eind 2012 geheel vernieuwd online: overzichtelijker en beter toegankelijk, en niet onbelangrijk beter vindbaar via zoekmachines.

Het doel van Bijenhouders.nl is informatie te bieden over het houden van bijen en bijenteeltcursussen en over de vereniging en haar activiteiten in het land, voor zowel leden als geïnteresseerd publiek. De website is goed te raadplegen op een smartphone of tablet.

Bijna 300 leden hebben toegang tot een of meer onderdelen van de site waarover zij beheer voeren: t.w. afdelingspagina, groepwebsite en/of cursusorganisator.



- De site is beter toegerust op het faciliteren van de achterban d.m.v. online aanmelden voor studiedagen. Daar werd bijvoorbeeld voor de november-studiedagen goed gebruik van gemaakt.
- Bijenhouders.nl vormt de schakel voor de organisatie van de Landelijke Open Imkerijdag. Deelnemers kunnen zich via de site aanmelden, bezoekers kunnen informatie vinden over de locatie van de deelnemers in de hun omgeving of elders in het land.
- In het najaar kwam de cursusmodule gereed, een belangrijk onderdeel ter ondersteuning van het werk van de NBV. Organisatoren kunnen in eigen beheer de cursus presenteren. Deelnemers kunnen zich online inschrijven en er kan een wachtlijst worden aangelegd.

## Enkele

cijfers

In totaal bezochten 138.000 unieke bezoekers de site, het totaal aantal bezoeken bedroeg ruim 224.000: gemiddeld 11.500 bezoekers per maand (topmaand was juli (LOI) 31.000). Een bezoeker bekeek gemiddeld 3,32 pagina's, de bezoekduur was 2:53 min. Van het totaal aantal bezoekers was 60% nieuw en 40% keerde meer dan 1 keer terug. Ten opzichte van de site die tot december 2012 online stond, is het bezoekersaantal met ongeveer 50% gestegen.

**Imkernieuws**, de digitale nieuwsbrief verscheen periodiek in totaal acht keer (om de zes weken). In maart werd een extra editie verzonden.

De redactie van de nieuwsbrief bestaat uit de leden van mediawerkgroep.

Imkernieuws heeft een bereik van ruim 5600 mailadressen, waarvan ca. 4800 van leden en 800 van belangstellenden buiten de NBV. Gemiddeld 60% van de alle ontvangers opent de nieuwsbrief, evenveel als in 2012. Per 2013 wordt extra aandacht gegeven aan de actuele imkerpraktijk, getiteld Bijenwerk en verzorgd door bijenteeltdocent Ben Som de Cerff. De rubriek is stevast het meest gelezen onderwerp.

Het komende jaar zal het verkrijgen van mailadressen extra aandacht (moeten) krijgen.

**Forum Bijenhouden.nl**, heeft een groeiende gebruikersgroep die onderling informatie en gedachten uitwisselen. Het forum is noodgedwongen een week uit de lucht geweest doordat het was gehackt en geïnfiltrerd met spam. Beheerder Wim Joosten heeft met steun van Ewout Fernhout alle problemen handmatig hersteld, waarna de provider genegen was het weer online te zetten.

**Ledenpas**, zal voor de tweede keer sinds de herintroductie in 2012 worden toegezonden. Dit keer begin januari in combinatie met de contributienota 2014. De wens om de ledenpas in te zetten voor allerlei kortingen op activiteiten van de NBV en als 'sleutel' voor systemen als Mijn NBV is wel in voorbereiding maar nog onvoldoende gerealiseerd.

## Redactie Bijenhouden:

Bijenhouden verschijnt per 2013 om de zes weken. Het eerste nummer kwam op 1 februari uit. De nieuwe verschijningsfrequentie en vormgeving, met 8 x 32 i.p.v. 11x24 pagina's, lijkt in goede aarde te vallen. Door de lagere frequentie en het nagenoeg op peil houden van de totale hoeveelheid bladzijden per jaar kon de inhoud duidelijker in omvangrijker thema's worden ingedeeld: Praktisch, Verenigingsnieuws, Imkergemeenschap, Gelezen en gezien, Mailbox; het geheel afgewisseld met losse artikelen: onderzoek, beschouwingen, reportages, interviews. Veel illustratiemateriaal wordt welwillend gratis ter beschikking gesteld door NBV-leden.

Vanuit de Groepen kwam de wens tot 'meer praktijk' in het blad. Het is een uitdaging op dit terrein ieder jaar weer een andere formule te vinden. Het antwoord wordt deels gezocht in nauwe samenwerking met Imkernieuws. Ongerustheid onder imkers over het gebruik van neonicotinoïden in de gewasbescherming bepaalde ook dit jaar een



deel van de inhoud.

In december brachten we een extra dik themanummer uit over drachtverbetering, waarvoor we bewust ook bijdragen van buiten de NBV hebben geworven.

Het vinden van een nieuwe hoofdredacteur had nogal wat voeten in de aarde, maar de oplossing bleek dicht bij huis te liggen: in de eigen kring van actieve redacteuren. Hiermee wordt een traditie voortgezet van een blad dat zowel verenigings- als vakblad wil zijn, met een redactie van leden-vrijwilligers.

### **Werkgroep Landelijke Open Imkerijdag**

De Landelijke Open Imkerijdag (LOI) beleefde de vierde editie. Het werd een zeer succesvol evenement met opnieuw een recordaantal bezoekers. Het weer was goed. Ten opzichte van 2012 steeg het geschatte aantal met ruim 5000 tot 28.500. Het aantal deelnemers, individuele imkers en lokale afdelingen, schommelt steeds rond de 250. In totaal deed ongeveer 5 procent van de aangesloten imkers mee.

Direct na het weekend ontvingen de deelnemers een digitale enquête: 55% vulden die in. De waardering voor deze dagen was onverminderd groot: 79% liet weten in 2014 weer te willen deelnemen. Het merendeel (60%) ontving de bezoekers met een of meer collega's. De belangstelling van de bezoekers ging vooral uit naar de zondag.

<b>Openstelling</b>	<b>Deelnemers (249)</b>	<b>Bezoekers (28.500)</b>
Zaterdag	82 (33%)	5.700 (20%)
Zondag	102 (41%)	10.830 (38%)
Zaterdag en zondag	65 (26%)	11.970 (42%)

Voor deze editie was een geheel vernieuwde digitale aanmelding gerealiseerd. Via een aanmeldformulier dat toegankelijk is via de website kon men alle relevante gegevens invoeren. Deze werden vervolgens d.m.v. het Google kaartstelsel online gepresenteerd.

Een volledig overzicht van de enquête is te vinden op de NBV website.

De Werkgroep Landelijke Open Imkerijdagen heeft in november '13 het evenement vastgesteld voor 2014 op 12 en 13 juli.

### **Bijen kennisNET**

Bijen kennisnet verbindt bijenhouders en land- en tuinbouwers door samen te werken in netwerken én het biedt een digitaal kennisnetwerk. Het digitale Bijen kennisNET maakt deel uit van een groter project waarin de Nederlandse Bijenhouders Vereniging (NBV) en de drie regionale landbouworganisaties verenigd in LTO Nederland (LTO Noord, ZLTO en LLTB) samenwerken. In de samenwerking is ook het Louis Bolk Instituut betrokken. In bijeenkomsten en tijdens veldbezoeken ontmoeten bijenhouders en de agrarische sector elkaar. Het behoud van de vitale bij staat hierin centraal.

De eerste verkenning wat uiteindelijk Bijen kennisNet werd vond plaats in december 2011. Driekwart jaar later kwam het ontwikkelproces in een stroomversnelling door een toezegging voor financiële ondersteuning vanuit het ministerie van Economische Zaken. Daarmee kon, dankzij fondsen van de agrarische organisaties, de realisatie plaatsvinden.

Halverwege 2013 werd [www.Bijen kennisNET.nl](http://www.Bijen kennisNET.nl) gelanceerd. De website is de drager het plan om bijenhouders en





boeren bijeen te brengen in het gezamenlijk streven ons land duurzaam bloemrijker te maken. Daarmee wordt de insectenwereld voedsel geboden en zal de zo noodzakelijke biodiversiteit zich verbeteren. BijenkennisNET zal mogelijk een rol gaan vervullen in het Actieprogramma Bijengezondheid, geïnitieerd door staatssecretaris Sharon Dijksma van EZ. De voorzitter van de NBV vervult een grote rol in de stuurgroep voor dit project. Datzelfde geldt voor het beheer van de website: Frank Moens en Eric van Oijen (i.s.m. Food4Bees).

## **Idylle**

Begin 2013 honoreerde de PostcodeLoterij de aanvraag van de Vlinderstichting en NBV om landsdekkend Idylles aan te leggen. Tot medio 2016 worden vele tientallen locaties van enige honderden vierkante meters tot enkele hectaren ingezaaid met duurzame bloemenmengsels gericht op dracht voor vlinders en bijen. De locaties moeten openbaar zijn, minstens vijf jaar in stand blijven en zodanig gesitueerd dat mensen ervan kunnen genieten door er langs of doorheen te kunnen lopen of fietsen.

Idylle is gericht op de bewustwording van het publiek. Het laat zien dat het van groot belang is dat de in zwaar weer verkerende biodiversiteit wordt verbeterd. Talloze insecten die leven van stuifmeel en/of nectar zijn onvoldoende in staat het jaar rond zichzelf te voeden door gebrek aan bloeiende gewassen. Het publiek is gevraagd locaties aan te dragen. Lokaal draagvlak voor beheer moet aanwezig zijn vanuit om in aanmerking te komen. Dit kunnen omwonenden zijn of belangenorganisaties zoals IVN, KNNV, imkerverenigingen en vlinderwerkgroepen.

De eerste Idylle werd op 17 september in de Puccinihof in Tilburg officieel geopend door Loretta Schrijver van het RTL-programma Koffietijd in het bijzijn van Titia Wolterbeek, de directeur van de Vlinderstichting en Vincent Sterring, lid van het hoofdbestuur van de NBV. De samenvatting van de gebeurtenis kreeg de dag daarna ruime aandacht in het tv-programma. In 2014 en de jaren daarna volgen meer feestelijke opleveringen die telkens vergezeld worden van media-aandacht.

In 2013 heeft het bestuur van de Stichting twee keer vergaderd. Tijdens deze bijeenkomsten is over de financiële afwikkeling gesproken en de toekomst van de Stichting. Er is een evaluatierapport geschreven. Het Bijenpaviljoen is inmiddels weer opgebouwd bij haar nieuwe eigenaar: in de tuin van Buitenplaats Vaeshartelt te Maastricht.

### **Financiën**

Nadat alle rekeningen waren betaald kon de eindbalans worden opgemaakt. Het Stichtingsbestuur is verheugd over het feit dat er onder de streep een relatief groot bedrag overblijft. Dit geld is beschikbaar voor de volgende deelname aan de volgende Floriade in 2022. Het geld is deels ondergebracht in het Floriadefonds van de NBV en deels in een aparte stichting van de Groep Limburg van de NBV.

### **Evaluatierapport**

Er is een evaluatierapport gemaakt. In dit rapport wordt de gehele periode van het Bijenpaviljoen beschreven, inclusief de voorbereidingen. Dit naslagwerk is beschikbaar gesteld aan de deelnemers en sponsors. Ook vrijwilligers kunnen het downloaden van de site van de NBV. Daarnaast is het bedoeld als naslagwerk voor de volgende organiserende partij.

### **Afwikkeling**

De Stichting wordt beëindigd zodra alle financiële zaken zijn afgerond. Het dagelijks bestuur (voorzitter, secretaris en penningmeester) zorgt voor deze afhandeling.

Het volledige evaluatie rapport is te lezen op [bijenhouders.nl](http://bijenhouders.nl).

## ***Internationaal***

---

De NBV werd nogal eens vanuit het buitenland benaderd voor samenwerking en/of assistentie. Meestal is dat uit tropische- of subtropische landen. Om daar iets mee te kunnen doen is in 2008 de NBV Werkgroep Internationaal ingesteld.

Omdat bijenteelt in de tropen op veel punten fundamenteel verschilt van wat we hier onder bijenteelt verstaan is samenwerking gezocht met het Netherlands Expertise Centre for Tropical Apicultural Resources (NECTAR).

De commissie Internationaal is een adviesorgaan voor de NBV en van binnen- en buitenlandse overheden en voor de LTO's en bedrijfsleven. Op projectmatige wijze worden vragen uit de diverse geledingen beantwoord enerzijds door het geven van adviezen anderzijds door bemensing.

De commissie beantwoordt gemiddeld twee vragen per jaar. Deze worden uitgevoerd door een lid van de commissie of door een andere expert. De commissie heeft naast de leden een 5-tal deskundigen van de NBV die de expertise hebben om uitgezonden te worden.

De commissie zelf heeft geen financiële mogelijkheden om activiteiten te ontplooiën bijvoorbeeld in derde wereldlanden. Wel ondersteund de commissie Agriterra. Ook in 2013 heeft de commissie deze organisatie ondersteund



## ***Koninginneteelt***

---

De commissie ziet het allereerst als haar taak jaarlijks een koninginnenteeltdag te organiseren met een inhoudelijk hoge kwaliteit. De onderwerpen moeten gelieerd zijn aan de genetische verbetering van de honingbij. De 2013 editie op 26 januari stond in het teken staan van de georganiseerde teelt van koninginnen en de mogelijkheden die de 'kleine' imker heeft. Een programma zowel voor imkers die met de teelt willen beginnen als voor de doorgewinterde telers.

Daarop aansluitend is achter de schermen is gewerkt aan het vormgeven van een verbeterde opzet van de Doppenmethode en de speciale cursus daarvoor. De introductie zal in de koninginnenteeltdag van 2014 plaatsvinden.

## ***Onderwijs***

---

Uitvoering van de regeling bijenteeltonderwijs is in 2013 voortgezet na de aanzet van 2012.

Aandacht voor vitaliteit en de bijengezondheid is van groot belang in deze commissie. In 2012 werd daarom de Cursus Specialist Bijengezondheid aangeboden. Ruim 20 cursisten sloten de cursus met goed gevolg af en kregen in het voorjaar 2013 hun diploma uitgereikt.

De belangstelling voor het houden van bijen is, mede als gevolg van alle aandacht rond de wintersterfte, enorm toegenomen. De toeloop van cursisten is groot. Om aan de vraag te kunnen voldoen organiseren afdelingen en docenten meer basiscursussen dan in voorgaande jaren.

De NBV streeft naar hoge kwaliteit van de cursussen die onder haar auspiciën worden gegeven, met gekwalificeerde docenten die door de vereniging zijn opgeleid. Het is vanzelfsprekend dat door de toename van het aantal cursussen ook de vraag naar leraren stijgt.

In 2012 werd de docentenopleiding Bijenteeltleraren A in Amsterdam georganiseerd en aansluitend heeft de commissie in 2013 veel energie gestoken de volgende opleiding van de grond te krijgen. Deze startte in het najaar met het maximaal aantal van 20 cursisten in Middelbeers. In het najaar startte de voorbereiding voor dezelfde cursus die in het najaar van 2014 begint in Drenthe.

Ter ondersteuning van de leraren van de basiscursus is gewerkt aan een aantal PowerPoint presentaties die als uitgangspunt voor de cursus gebruikt kunnen worden.

Het cursusaanbod is in het najaar gestructureerd in een overzichtelijke module op de NBV-website. Zie de paragraaf over Bijenhouders.nl



## Studiedagen

---

In 2013 zijn traditiegetrouw op drie plekken in het land studiedagen georganiseerd waarbij het thema parallel liep. Het thema was "hoe houd ik mijn bijen vitaal en mijn bijenstand op peil".

Naast het opdoen van kennis zijn de studiedagen een prima gelegenheid om na het seizoen de ervaringen uit te wisselen en imkercollega's uit de regio te ontmoeten.

In de commissie is geconstateerd dat het organiseren van deze dagen veel energie vraagt en dat het aantal deelnemers beperkt blijft tot ca. 6% van het totaal aantal leden. Voor de volgende serie zal bekeken worden hoe de communicatiemiddelen beter kunnen worden aangewend om de belangstelling voor deze dagen te vergroten.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Brabant	233	171	190	120	168	87	106	118
Beilen	166	125	142	118	171	127	123	147
Limburg	170	111	87	116	126	84	140	114
Nederh den B						29		
<b>TOT</b>	<b>569</b>	<b>407</b>	<b>419</b>	<b>383</b>	<b>465</b>	<b>298</b>	<b>369</b>	<b>379</b>

## Verbouwing Bijenhuis

---

In 2012 zijn de plannen ontwikkeld om het Bijenhuis te moderniseren. Het Bijenhuis is het gezicht van de Nederlandse bijenhouderij. Het doel is het Bijenhuis meer geschikt te maken voor; Educatiedoeleinden. Dus ontvangst van groepen van imkers en niet imkers, scholen. Daarnaast moet de ruimte dienst gaan doen om cursussen te geven en makkelijk toegankelijk voor maatschappelijke vragen. Het Bijenhuis wordt een beter kennis en informatiecentrum. In het afgelopen jaar is veel aandacht gegeven aan het thema in BIJENhouden en Imkernieuws.

In 2013 zijn de plannen verder ontwikkeld. Vergunning tot verbouw is verstrekt. In de ALV van april 2013 zijn de plannen goedgekeurd mits dat bij de eerstvolgende ALV een **degelijk** financieringsplan wordt aangeboden. Dus geldwerving was voor de bouwcommissie de voornaamste opdracht. De geld werving gaat gestaag maar resulteert wel in diverse gulle donaties waaronder die van ZABAWAS welke €10.000 doneerde voor de verbouwing van het Bijenhuis.

Dhr.C.Bloema en Dhr. B.van Rossum hebben de taak op zich genomen om de nodige geldmiddelen bij elkaar te brengen.

## **Financiën**

---

Voor de NBV was 2013 een goed jaar op financieel gebied. Waar € 360.000 was begroot op de contributie waren de werkelijke inkomsten € 360.373. Daarnaast kwamen uit diverse fondsen nog een €48.000 uit projecten als Idylle, het Klaas-Jan Huntelaarfonds en vergoedingen van LTO. Dat maakt een totaal aan inkomsten van € 411.373,-.

De bestuurskosten waren conform de begroting maar daar staat een overschrijding van de voorbereidingskosten van de verbouwing van het Bijenhuis tegen over. Er was hiervoor €15.000 begroot waar er 35.000 zijn uitgegeven.

De winkel sloot het boekjaar af met een positief saldo van € 35.000 tegen het begrootte bedrag van € 13.000. de omzet van de winkel is met 2% gestegen.

## **Apimondia 2013**

---

Het bezoek van ruim 3 dagen was zeer bijzonder en zeker wanneer je uit zoveel verschillende continenten en landen zo veel verschillende collega imkers ontmoet met allemaal dezelfde belangstelling. In het bijzonder waren de lezingen van de verschillende onderzoekers vanuit landen als Zwitserland, Duitsland, Nieuw-Zeeland, Verenigde Staten (USA) en België erg indrukwekkend en ik moet zeggen ook wel hoopvol.

Enkele zaken die mij bijbleven is het onderzoek naar het oriëntatie gedrag van de varroa mijt waarbij men de verschillende sensoren hiervoor exact had gedetermineerd en in staat is om dit mogelijk in de toekomst te manipuleren zodat we de mijten misschien op een dwaalspoor kunnen zetten. Ook het voorspellen van mogelijke wintersterfte bij onze bijen via het tellen van de mijtenval, maar ook door het tellen van de verloren bijen met verminkte vleugels is een belangrijke indicator voor de bijensterfte. 6 verminkte bijen per dag betekent bij een volk van 10000 bijen al een kans van 51% op een komende wintersterfte. Nogmaals werd bevestigd dat behandeling voor de geboorte van onze winterbijen zeer essentieel is.

Bijen die verder behandeld zijn met chemische middelen voor de bestrijding van varroa leven verder korter, zijn slechter in het zich oriënteren en doen er langer over om voedsel te verzamelen. Ook koninginnen geboren uit cellen van was waarin fluvalinate en/of coumophos aanwezig is hebben een lager aantal levende spermacellen bij zich, hebben minder levenskrachtig sperma bij zich en zijn minder goed in staat zich voort te planten.

Allemaal zaken waar we zeker in de toekomst via ons eigen Wageningen onderzoeksinstituut (WUR) of via internationale onderzoeksresultaten meer over zullen horen. Voorlopig lijkt het nog steeds zaak om met de varroa in onze bijenvolken om te leren gaan zodat de volken levenskrachtig en productief kunnen blijven.

Hoopvol was ik toen ik hoorde dat er in Brazilië helemaal geen probleem met de varroa bestond, omdat hier de van oorsprong geafricaniseerde bijen een kortere broedperiode kennen. Zo ontwikkelt een werkster zich in 19 dagen tot een volwassen bij en geen 21 dagen zoals bij ons. Is een selectie of kruising hier een mogelijke optie zonder dat we de Killer bee mede importeren? De varroa heeft hier blijkbaar een te korte reproductie periode. Ook waren er nieuwe zaken te zien zoals een vernuftig systeem om Koninginnegelei te oogsten of om propolis te oogsten en te verwerken. Ook liet een firma zien hoe het mogelijk overtollige bijenbrood gewonnen kan worden en een nuttige bestemming kon vinden in het voedsel circuit.

Al met al was het een zeer geslaagde Apimondia 2013, hoewel ik wel hoop dat bij een volgende Apimondia in zuid oost Azië er echt een doorbraak wordt gepresenteerd rondom de varroa bestrijding.



## **Conclusie**

---

De NBV is in beweging dat merken we door verschuivingen in aandachtsgebieden in de richting van bijengezondheid en informatieverstrekking.

Het afgelopen jaar zien we die kentering plaatsvinden in de commissie communicatie en PR, in de media werkgroep en duidelijk in het onderwijs.

De NBV wordt in 2013 ook zichtbaarder bij de leden, dit kunnen we afleiden aan de (soms kritische) vragen die onze leden ons stellen. Maar ook aan het tal van lokale initiatieven die zich ontplooiën onder NBV vlag. Ook de toename van cursisten voor zowel de basiscursussen als de andere opleidingen zijn een goede indicatie van de positieve groei binnen de NBV.

Ook in 2013 waren er een aantal grote ontwikkelingen zoals de plannen voor de verbouwing van het Bijenhuis, de start van Idylle en de afronding van de Floriade van 2012.

## Samenstelling Hoofdbestuur

Het hoofdbestuur bestaat uit 9 leden. Jan Dommerholt is voorzitter, Aat Rietveld vicevoorzitter, Wouter Schouwstra secretaris en Bert Willigenburg penningmeester.

Tijdens de ALV van april 2013 traden Eva Schild en Rob Nijman af als bestuursleden en traden Wilfred Muis en Vincent Sterring aan als nieuwe bestuursleden. Met aftreden van Rob Nijman kwam ook de positie van secretaris ter beschikking. Na ampel beraad binnen het HB en op het thuisfront heeft Wouter Schouwstra deze functie op zich genomen.

Het hoofdbestuur streeft er naar de samenstelling een afspiegeling te laten zijn het ledenbestand. Dat houdt in dat een aantal vrouwen in het bestuur zitting zouden moeten hebben. Het is na het vertrek van Eva Schild niet gelukt in 2013 een of meer vervangers voor haar te vinden.

## Overzicht van bestuursleden, hun aandachtsvelden binnen het bestuur en de verdeling van de portefeuilles, alsmede de vertegenwoordigers bij de regionale groepenverdelingen.

De bestuursleden komen allen voort uit het ledenbestand van de NBV. Het bestuur is onbezoldigd.

Portefeuilles	Jan Dommerholt	Aat Rietveld	Wouter Schouwstra	Bert Willigenburg	Rik Snoek	Henk Zomerlijk	Wilfred Muis	Dirk Brugman	Vincent Sterring	Jeroen Vorstman
<b>Voorzitter</b>	x									
<b>Vice-voorzitter</b>		x								
<b>Secretaris</b>			x							
<b>Penningmeester</b>				x						
<b>Coördinator Beleid</b>									x	
Beleidsplan									x	
Activiteitenplan									x	
Jeugd									x	
<b>Coördinator Pers</b>	x									
Contact met de pers	x									x
<b>Coördinator Financiën</b>				x						
Limburgfonds		x		x						
Dick Vunderinkfonds	x					x				
Verzekeringen				x						
Contributie				x						
Roerende en onroerende goederen				x						
Fondsenwerving				x						
Subsidiebeleid				x						
<b>Coördinator Bijenhuis</b>	x									
Personeelszaken			x							
Handel				x						
Overleg Vlamingen	x									
Apimondia	x									
COPA	x									
Overleg andere bijenhoudersorg. in NL		x								
<b>Coördinator Groepen</b>		x								
Achterhoek				x						
Baronie			x							
Drenthe				x						
Friesland				x						
Gelders Rivierengebied						x				
Groningen				x						
Limburg									x	
Midden-Brabant		x								
Noord-Holland							x			
Noord-Oost-Brabant			x							
Over-Veluwe						x				
Overijssel-Oost	x									
Utrecht	x									
Veluwe-Zuid							x			

Zeeland		x								
Zuid-Holland		x								
Zuid-Oost-Brabant									x	
<i>Coördinator Bestuiving</i>		x								
Commissie Bestuiving		x								
<b>Coördinator Bijengezondheid</b>								x		
Begeleiding BGC's								x		
Spuitschade								x		
AVB								x		
Varroa								x		
<b>Coördinator Communicatie en PR, redacties tijdschrift + internet, ledenwerving</b>						x				
Communicatie en PR						x				
Redactie <i>bijenhouden</i>						x				
Redactie bijenhouders.nl						x				
Redactie bijenhouden.nl						x				
Ledenwerving						x				
<b>Coördinator Biotoop</b>		x								
Commissie Biotoop		x								
Contacten natuurorganisaties		x								
<b>Coördinator Internationaal</b>					x					
Commissie Internationaal					x					
<b>Coördinator Koninginnenteelt</b>	x									
Commissie Koninginnenteelt	x									
<b>Coördinator Onderwijs</b>								x		
Commissie Onderwijs								x		
<b>Coördinator Onderzoek</b>	x									
Begeleidingscommissie Onderzoek	x									
<b>Coördinator Studiedagen - Evenementen</b>			x							
Commissie Studiedagen			x							
Tuinidee			x							
<b>Stichting Adopteer een Bijenvolk</b>	x									

## **Bijenuisteam**

---

Jeroen Vorstman:	Algemeen manager NBV/ Bijenhuis
Gerda Bogaards:	Leden administratie/ secretariaat
Marga Canters:	Redactie BIJENhouden/ onderwijscommissie
Riet Oostendorp:	Financiën
Frank Moens:	Communicatie   website   Imkernieuws
Marjan Huiberts:	Imkerwinkel
Wout Spies:	Imkerwinkel
Willem Meijnen:	Waswerkplaats
Dolf Smits:	Houtwerkplaats
Frank Spies:	Houtwerkplaats





### **Onderwijs Commissie**

- Mari van Iersel (voorzitter)
- Aat Rietveld
- Marie José Duchateau
- Jaap Smit
- Jan Eppinga
- Gerrit Plas
- Wim van den Oord

### **Commissie biotoopverbetering**

- Aat Rietveld (voorzitter)
- Henk Heling
- Ronald Mulder
- Louis van den Goor
- Jos Swart

### **Commissie bestuivingsimkers**

- Henk van der Scheer (voorzitter)
- Aat Rietveld
- Johan Calis
- Joep Verhaegh
- Henri Boons
- Christ Smeekens

### **Commissie koninginnenteelt**

- Jan Dommerholt (voorzitter)
- Jan Charpentier
- Marie José Duchateau
- Gerrit Jan Schreuder
- Piet Verkooijen

## **Commissie Bijengezondheid**

- Wilfred Muis (voorzitter)
- Jan Kruit
- Henk van der Scheer
- Rob Veldhuizen
- Roel Paauwe
- Jan Piet Frens
- Marcel Simon

## **Commissie Communicatie**

- Henk Zomerdijk (lid HB/voorzitter commissie communicatie)
- Piet van Schaik
- Frank Moens (voorzitter mediawerkgroep, hoofdredacteur Imkernieuws en website Bijenhouders.nl)
- Tineke Brascamp (hoofdredacteur Bijenhouden )
- Wim Joosten (hoofdredacteur forum Bijenhouden.nl)
- Eva Schild (lid HB tot april '13)

## **Commissie internationaal**

- Leendert van 't Leven (voorzitter)
- Bert Willigenburg
- Wietse Bruinsma
- Taas van Herpen
- Klaas van der Lee
- Kees Veldkamp

## **Redactie vakblad Bijenhouden**

*Komt bijeen voor elke editie (per 2013 zijn dat er 8)*

- Tineke Brascamp (hoofdredacteur)
- Wietse Bruinsma
- Bart de Coo
- Kees van Heemert
- Henk van der Scheer
- Rob Veeneklaas
- Marga Canters (Redactiesecretaris)

## **Werkgroep Studiedagen**

- Jan Schrage (voorzitter)
- Bert Willigenburg
- Jaap Smits
- Hein Kohlman
- Eckhard Sambeth
- Aat Rietveld

## **Mediawerkgroep**

De werkgroep kwam drie keer bijeen en is samengesteld uit de volgende vertegenwoordigers:

- Frank Moens (voorzitter mediawerkgroep, hoofdredacteur Imkernieuws en website Bijenhouders.nl)
- Tineke Brascamp (hoofdredacteur Bijenhouden )
- Marga Canters (redactiesecretaris Bijenhouden)
- Wim Joosten (hoofdredacteur forum Bijenhouden.nl)
- Eva Schild (vrml. lid HB)
- Vincent Sterring (lid HB) per oktober
- Jeroen Vorstman (Bijenhuis)
- Henk Zomerdijk (lid HB/voorzitter commissie communicatie)

## **Werkgroep Landelijke Open Imkerijdag**

De werkgroep kwam twee keer bijeen. Leden:

- Wim Oerlemans (voorzitter)
- Frank Moens (communicatiemedewerker NBV)
- Ton Nahuijsen
- Rob Nijman (lid HB tot april '13)
- Jeroen Vorstman (Bijenhuis)

## **Werkgroep jeugd- en jongerenimkerij**

- Vincent Sterring (voorzitter)
- Baldi Dekker
- Leon Güts